

Vergaderjaar 2020–2021

31 936

Luchtvaartbeleid

Nr. 824

BRIEF VAN DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 december 2020

Op 18 december 2019 heb ik u het rapport van de verkenningsfase van de programmatische aanpak meten vliegtuiggeluid aangeboden¹. Dit rapport is opgesteld door het consortium van RIVM, NLR en KNMI. Het rapport gaf aanbevelingen voor zeven onderwerpen:

1. Meetstrategie
2. Signaalfunctie
3. Modelontwikkeling
4. Publiekscommunicatie
5. Hinder en gezondheid
6. Citizen Science
7. Wetenschappelijke aansturing

In mijn voortgangsbrief over het programma van afgelopen zomer heb ik u geïnformeerd over de start van de uitwerking van de aanpak hiervoor en u toegezegd om u voor het einde van 2020 te informeren over de (vervolg-)stappen die sindsdien zijn gezet en die ik nog zal zetten ter uitvoering van de programmatische aanpak gericht op meten, berekenen en beleven van vliegtuiggeluid². Met deze brief geef ik invulling aan deze toezegging.

Een beperkende factor door COVID-19 was de mogelijkheid om over de volle breedte met regiopartijen in gesprek te treden over het programma. Hierdoor moeten bijvoorbeeld gesprekken met de omgeving over de vormgeving van de expertgroep in het kader van de wetenschappelijke aansturing (aanbeveling 7) nog plaatsvinden. De voorbereiding hiervoor is lopende en ik zet me ervoor in dat deze expertgroep voor het borgen en toetsen van de voorgenomen activiteiten voor meten, berekenen en beleven in het voorjaar van 2021 geïnstalleerd zal zijn.

¹ Kamerstuk 31 936, nr. 711

² Kamerstuk 31 936, nr. 792

Meetstrategie, signaalfunctie, modelontwikkeling (1 t/m 3)

Ik heb in voornoemde voortgangsbrief aangegeven dat ik opdrachten heb verstrekt aan RIVM, KNMI en NLR om de uitwerkingsfase van de programmatische aanpak te starten. Een belangrijke eerste stap hierbij, waar door deze partijen dit jaar aan is gewerkt, is de ontwikkeling van een nationale meetstrategie voor vliegtuiggeluid. Deze strategie omvat onder meer een kader met een geharmoniseerde set criteria voor de inrichting van geluidmeetnetten rond luchthavens voor zowel metingen ten behoeve van regionale informatievoorziening als voor metingen ten behoeve van de validatie van rekenmodellen. De nationale meetstrategie wordt vastgelegd in een rapport dat komend voorjaar beschikbaar komt.

Vervolgens kan worden aangevangen met de regionale uitwerking van de meetstrategie voor een luchthaven. RIVM en NLR zijn inmiddels betrokken bij de plannen van de regio's voor (her)inrichting van de geluidmeetnetten voor de luchthavens Schiphol, Rotterdam The Hague Airport, Lelystad Airport en Eindhoven Airport. Regionale partijen maken onderling afspraken over metingen bedoeld voor regionale informatievoorziening. Het Rijk heeft hierin een ondersteunende rol (landelijke informatievoorziening, nationale meetstrategie, nationale meetdatabase), maar bekostigt deze metingen niet. Het Rijk is verantwoordelijk voor modelvalidatie en validatie van invoergegevens. De metingen hiervoor moeten worden uitgevoerd en bekostigd door de luchthavens.

Tegelijk met de ontwikkeling van de nationale meetstrategie is in overleg met de luchthavens van nationale betekenis een ontwerp opgesteld voor de inrichting van een nationale database, waarin onder meer gegevens van de geluidmeetnetten zullen worden verzameld zodat deze openbaar beschikbaar komen voor informatievoorziening over vliegtuiggeluid. Tevens is voorzien dat de database in de toekomst gebruikt kan worden voor informatievoorziening, modelvalidatie, validatie van invoergegevens en resultaten van burgermetingen indien deze aan zekere criteria voldoen.

Daarnaast wordt met betrokkenheid van technische universiteiten gewerkt aan de ontwikkeling van een methode om de mate van overeenkomst tussen metingen en berekeningen van vliegtuiggeluid te duiden. De verwachting is dat begin 2021 het principe van de beoogde methodiek getest kan worden aan de hand van geselecteerde meet- en rekengegevens rondom Schiphol. De methodiek zal onder meer worden gebruikt voor de signaalfunctie, model- en invoerverbetering en voor nader onderzoek naar het toepassingsbereik van metingen en berekeningen.

Publiekscommunicatie, hinder en gezondheid (4 en 5)

Er is de afgelopen tijd gewerkt aan het opzetten van een landelijke website met algemene informatie over vliegtuiggeluid. De verwachting is dat deze begin 2021 gelanceerd kan worden. Gedurende het programma wordt deze website uitgebreid.

Ten behoeve van onderzoek naar hinder en slaapverstoring door vliegtuiggeluid zijn aanbevelingen van het RIVM, NLR en KNMI verwerkt in de enquête ten behoeve van de GGD Gezondheidsmonitor, die door de regionale GGD's is afgenomen. Deze vierjaarlijkse monitor is veel breder dan luchtvaart, waarbij gezondheid, leefstijl en sociale situatie op lokaal, regionaal en landelijk niveau worden onderzocht. De resultaten van de GGD Gezondheidsmonitor wordt in de tweede helft van 2021 gepubliceerd door de regionale GGD's, en dan wordt ook de enquêtedata door RIVM geanalyseerd ten behoeve van het onderzoek naar hinderbeleving in het kader van de programmatische aanpak.

Citizen science en samenwerking met regionale (burger)meetinitiatieven (6 en 7)

Er lopen momenteel verschillende contacten op het gebied van metingen en kennisuitwisseling gericht op het verbeteren van meetsystemen en meetprocedures. Deze contacten betreffen zowel individuele burgers (Citizen Science) als regionale partijen. Twee voorbeelden wil ik hierbij benoemen, zonder anderen te kort te willen doen.

De ORS heeft een plan uitgewerkt waarbij het bestaande NOMOS³ netwerk wordt uitgebreid met acht meetposten. De ORS heeft hiermee als voornaamste doelstellingen om informatievoorziening over vlootontwikkeling en maximale geluidsniveaus te kunnen verstrekken aan de omgeving. De ORS heeft het consortium verzocht hun plan te toetsen aan de nationale meetstrategie en de algemene doelstellingen van de programmatische aanpak. Op deze manier wordt voorkomen dat regionaal ontwikkelingen plaatsvinden die op een later moment niet in lijn blijken met de programmatische aanpak. Hiermee heeft het consortium kunnen toetsen hoe de nationale meetstrategie uitwerkt in de praktijk. Ik waardeer het zeer dat de betrokken partijen in gezamenlijkheid het initiatief met elkaar afstemmen.

De provincie Zuid-Holland heeft recent ervaring opgedaan bij het betrekken van omwonenden van Rotterdam The Hague Airport bij de vraagstelling waarom, waar en op welke wijze vliegtuiggeluid zou moeten worden gemeten. De provincie heeft door middel van interviews en bijeenkomsten met omwonenden opgehaald wat zij een goede meetstrategie zouden vinden. Het begeleidende adviesbureau en de regionale milieudienst DCMR hebben dit vervolgens uitgewerkt tot een aantal alternatieven, waar omwonenden zich over hebben uitgesproken. Er worden mogelijkheden gezien voor de opzet van een burgermeetnet. De provincie en het consortium hebben wederzijds contact onderhouden. De uitdaging is er om de wens voor een regionaal netwerk van meetposten te laten passen in de opzet van de nationale meetstrategie. Hierover vindt nog nader overleg plaats. Ook hier wil ik mijn waardering uitspreken voor de afstemming die wordt gezocht. Begin 2021 nemen provinciale staten een besluit of er een burgermeetnet komt.

Binnen de mogelijkheden die de COVID-19 kaders bieden zal er begin 2021 een bijeenkomst met een grote groep stakeholders worden georganiseerd, waar de nationale meetstrategie en voortgang van de programmatische aanpak zullen worden gepresenteerd en waar regionale wensen gekoppeld worden aan de landelijke aanpak en de regionale uitwerking van meetnetten.

Vervolg

Met deze brief heb ik u geïnformeerd over de stappen die sinds de zomer van dit jaar genomen zijn ten aanzien van de programmatische aanpak. Aan de uitwerking van elk van de zeven aanbevelingen uit het adviesrapport van het consortium uit december 2019 is de afgelopen tijd

³ NOMOS staat voor NOise MOonitoring System waarvan Schiphol gebruik maakt om vliegtuiggeluid in de regio rondom Schiphol te meten. Via dit netwerk van 41 meetposten wordt vliegtuiggeluid continu geregistreerd.

gewerkt en zoals hierboven aangegeven zijn komend voorjaar naar verwachting eerste resultaten beschikbaar. Medio 2021 stel ik u opnieuw op de hoogte van de voortgang van de programmatische aanpak.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
C. van Nieuwenhuizen Wijbenga